Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

19. detsember 2024*

Eelotsusetaotlus – Õigusaktide ühtlustamine – Tootevastutus – Direktiiv 85/374/EMÜ – Artikli 3 lõige 1 – Mõiste „tootja“ – Mõiste „tootjana esinev isik“ – Tingimused – Tarnija, kelle nimi langeb osaliselt kokku tootja nimega ja tootja poolt tootel kasutatud kaubamärgiga

Kohtuasjas C-157/23,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Corte suprema di cassazione (Itaalia kõrgeim kassatsioonikohus) 6. märtsi 2023. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. märtsil 2023, menetluses

Ford Italia SpA

versus

ZP,

Stracciari SpA,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: neljanda koja president I. Jarukaitis viienda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud D. Gratsias (ettekandja) ja E. Regan,

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: ametnik C. Di Bella,

arvestades kirjalikku menetlust ja 8. veebruari 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Ford Italia SpA, esindaja: *avvocato* M. Manfredonia,

– Stracciari SpA, esindaja: *avvocato* L. Landuzzi,

– Euroopa Komisjon, esindajad: G. Gattinara ja F. Thiran,

olles 18. aprilli 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiivi 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1985, L 210, lk 29; ELT eriväljaanne 15/01, lk 257) artikli 3 lõike 1 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Ford Italia SpA ning teiselt poolt ZP ja Stracciari SpA vahelises kohtuvaidluses, mis käsitleb Ford Italia vastutusele võtmist puudusega toodete eest liiklusõnnetuse tõttu, mis tekkis ZP-l, kui ta juhtis Stracciarilt ostetud Ford kaubamärgiga sõidukit.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 85/374 neljandas ja viiendas põhjenduses on märgitud:

„tarbijate kaitsmiseks peab vastutus hõlmama kõiki tootmisprotsessi kaasatud tootjaid niivõrd, kuivõrd nende tarnitud valmistoode, koostisosa või tooraine oli puudusega; samal põhjusel tuleks vastutust laiendada ka toodete ühendusse importijatele ja isikutele, kes esinevad tootjana, kinnitades tootele oma nime, kaubamärgi või muu selgesti eristatava tunnuse, või tarnivad toodet, mille tootjat ei ole võimalik kindlaks teha;

olukorras, kus ühe ja sellesama kahju eest vastutavad mitu isikut, on tarbija kaitsmiseks vaja, et kahjukannatajal oleks võimalik kahju täielikku hüvitamist nõuda ükskõik milliselt vastutavalt isikult“.

4 Direktiivi artiklis 1 on sätestatud, et tootja vastutab kahju eest, mille põhjustab tema toote puudus.

5 Kõnealuse direktiivi artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„1. „Tootja“ tähendab valmistoote valmistajat, mis tahes tooraine tootjat või koostisosa valmistajat ja iga isikut, kes tootel oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust kasutades esineb selle tootjana.

2. Ilma et see piiraks tootja vastutuse kohaldamist, peetakse käesoleva direktiivi tähenduses tootjaks ja tootjana vastutavaks iga isikut, kes oma äritegevuse käigus impordib ühendusse müügiks, laenutamiseks, liisimiseks või mõnes muus vormis turustamiseks mõeldud toote.

3. Kui tootjat ei ole võimalik kindlaks teha, käsitletakse toote iga tarnijat selle tootjana, kui ta ei tee kahjukannatajale mõistliku aja jooksul teatavaks tootja või talle toote tarninud isiku andmeid. Kui toode ei osuta lõikes 2 nimetatud importija andmetele, kehtib seesama ka sisseveetud toote puhul, isegi kui tootja nimi on märgitud.“

6 Sama direktiivi artiklis 5 on ette nähtud:

„Kui vastavalt käesoleva direktiivi sätetele ühe ja sellesama kahju eest vastutavad kaks või enam isikut, on nad solidaarselt vastutavad, ilma et see piiraks regressiõigust käsitlevate siseriiklike õigusaktide kohaldamist.“

Itaalia õigus

7 Direktiiv 85/374 võeti Itaalia õiguskorda üle 24. mai 1988. aasta vabariigi presidendi dekreediga nr 224 direktiivi 85/374/EMÜ (liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta) ülevõtmise kohta vastavalt 16. aprilli 1987. aasta seaduse nr 183 artiklile 15 (decreto del Presidente della Repubblica n. 224 – attuazione della direttiva CEE n. 85/374 relativa al Ravvicinamento delle disposizioni legislative, regolamentari e amministrative degli Stati membri in materia di responsabilità per danno da prodotti difettosi, ai sensi dell’art. 15 della legge 16 aprile 1987, n. 183) (*GURI* nr 146, 23.6.1988; edaspidi „dekreet nr 224/1988“).

8 Selle dekreedi artikli 3 „Tootja“ lõikes 1 on sätestatud, et tootja on valmistoote valmistaja, ühe koostisosa valmistaja või tooraine tootja. Lisaks käsitatakse selle artikli lõike 3 kohaselt tootjana ka isikut, kes tootel või pakendil oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust kasutades esineb selle tootjana.

9 Dekreedi artiklis 4, mis käsitleb tarnija vastutust, on lõikes 1 ette nähtud, et kui tootjat ei ole tuvastatud, on sama vastutus tarnijal, kes on toodet äritegevuse käigus turustanud, kui ta ei ole kolme kuu jooksul pärast taotluse saamist kahjukannatajale teinud teatavaks tootja või talle toote tarninud isiku identiteeti ja asu- või elukohta. Selle artikli lõikes 5 on sätestatud, et kohtusse võib kutsuda tootja või eelmise tarnijana märgitud kolmanda isiku ja kostjaks oleva tarnija võib menetlusest vabastada, kui märgitud isik ilmub kohale ja ei vaidlusta seda asjaolu.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

10 ZP ostis 4. juulil 2001 Itaalias asuvalt äriühingult Stracciari, kes on kaubamärgi „Ford“ edasimüüja, selle kaubamärgiga sõiduki (edaspidi „vaidlusalune sõiduk“).

11 Vaidlusaluse sõiduki oli tootnud Saksamaal asuv äriühing Ford WAG, kes tarnis selle Stracciarile Ford Italia vahendusel, kes turustab Itaalias Ford WAG toodetud sõidukeid. Ford WAG ja Ford Italia kuuluvad samasse kontserni.

12 ZP osales 27. detsembril 2001 liiklusõnnetuses, milles vaidlusaluse sõiduki turvapadi ei toiminud.

13 ZP esitas 8. jaanuaril 2004 Tribunale di Bolognale (Bologna esimese astme kohus, Itaalia) hagi Stracciari ja Ford Italia vastu nõudega mõista neilt välja hüvitis kahju eest, mis talle väidetavalt tekkis sõidukil olnud puuduse tõttu.

14 Ford Italia märkis selles kohtus, et ta ei ole vaidlusalust sõidukit valmistanud. Ta oli vaid tarnija, tootja oli Ford WAG. Ford Italia väitis samuti, et ta oli sõiduki müügiarvelgi märkinud, et Ford WAG on selle tootja, mistõttu ei saa Ford Italiat käesoleval juhul käsitada nii, et ta ise oleks see tootja direktiivi 85/374 artikli 3 lõike 3 alusel ega panna talle sellest direktiivist tulenevat tootja vastutust.

15 Tribunale di Bologna (Bologna esimese astme kohus) leidis 5. novembri 2012. aasta otsuses, et Ford Italial oli tekkinud vaidlusalusesse sõidukisse paigaldatud turvapadja valmistamise käigus tekkinud puuduse tõttu lepinguväline vastutus.

16 Ford Italia esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Corte d'appello di Bolognale (Bologna apellatsioonikohus, Itaalia).

17 Ford Italia põhjendas oma apellatsioonkaebust sellega, et esimese astme kohus leidis ekslikult, et tema menetlusest kõrvale jätmiseks oli Ford Italia ise kohustatud tootja sundkorras menetlusse kaasama. Lisaks oli esimese astme kohus Ford Italia hinnangul teinud otsuse üle hagis nõutu (*ultra petita*), sest ta võeti vastutusele vaidlusaluse sõiduki tarnijana, samas kui ZP oli nõudnud tema vastutusele võtmist sõiduki tootjana.

18 Corte d'appello di Bologna (Bologna apellatsioonikohus) jättis 21. detsembri 2018. aasta otsusega Ford Italia apellatsioonkaebuse rahuldamata seetõttu, et Ford Italiale kui tarnijale omistati põhjendatult samasugune vastutus nagu tootjale, kuna tema positsioon peab olema „võrdväärne kohtusse kutsumata tootja omaga". Kuna Ford Italia ei olnud Ford WAGi menetlusse kaasanud, ei saanud ta nõuda, et teda tuleks direktiivi 85/374 artikli 3 lõike 3 esimese lause alusel menetlusest kõrvale jätta.

19 Ford Italia esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse Corte suprema di cassazionele (Itaalia kassatsioonikohus), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus.

20 Kassatsioonkaebust põhjendades kritiseerib Ford Italia lahendust, mille kasuks otsustas eelotsusetaotluse esitanud kohus sarnases kohtuasjas, milles Ford WAG kui tootja vastutust laiendati Ford Italiale. Eelotsusetaotluse esitanud kohus oli nimelt sisuliselt asunud seisukohale, et vastavalt dekreedi nr 224/1988 artikli 3 lõikele 3, millega võeti Itaalia õiguskorda üle direktiivi 85/374 artikli 3 lõige 1, tuleb tootevastutuse kontekstis pidada niisuguse toote tarnijat võrdväärseks tootjaga, kui tema kaubamärk või ärinimi ja tootja kaubamärk või ärinimi langevad täielikult või suures osas kokku ning toodet turustatakse selle kaubamärgi all.

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib siiski, milline on dekreedi nr 224/1988 artikli 3 lõikes 3 ja direktiivi 85/374 artikli 3 lõikes 1 sisalduva väljendi „kasutab tootel oma nime" täpne ulatus.

22 Ta soovib sisuliselt teada, kas tootja vastutuse laiendamine tarnijale on seega piiratud üksnes olukorraga, kus tarnijapoolne „kasutamine" seisneb tootele füüsiliselt oma nime, kaubamärgi või muu selgesti eristatava tunnuse lisamises, kavatsusega saada kasu tema ja tootja identiteedi segiajamisest, või tuleb seda laiendada ka olukorrale, kus identifitseerimist võimaldavad andmed langevad lihtsalt kokku – nagu käesoleval juhul.

23 Neil asjaoludel otsustas Corte suprema di cassazione (kassatsioonikohus, Itaalia) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi [85/374] artikli 3 lõikega 1 on kooskõlas – ja kui ei, siis miks ei ole – tõlgendus, mis laiendab tootja vastutust tarnijale isegi siis, kui viimane ei ole füüsiliselt kasutanud tootel oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust, üksnes seetõttu, et tarnija nimi, kaubamärk või muu selgesti eristatav tunnus langeb täielikult või osaliselt kokku tootja nime, kaubamärgi või muu selgesti eristatava tunnusega?"

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

24 Pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist taotles Ford Italia Euroopa Kohtu kantseleisse 29. aprillil 2024 saabunud dokumendiga menetluse suulise osa uuendamist Euroopa Kohtu kodukorra artikli 83 alusel.

25 Ford Italia väidab oma taotluse põhjenduseks sisuliselt, et on olemas asjaolu, mis on „uus menetluslikus arutelus, kuid mis ei ole uus kohtuasja toimikus“; see käsitleb aega, mil tarbija sai teada vaidlusaluse sõiduki tegeliku tootja identiteedist. Kohtujurist olevat jätnud selle asjaolu tähelepanuta oma ettepanekus, mis põhineb seega faktiliste asjaolude vääral kirjeldusel.

26 Sellega seoses tuleb ühelt poolt meelde tuletada, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas ega kodukorras ei ole selle põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikutele ette nähtud võimalust esitada seisukohti vastuseks kohtujuristi ettepanekule. Teiselt poolt on ELTL artikli 252 teise lõigu kohaselt kohtujuristi ülesanne teha avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja täiesti sõltumatult põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust. Kohtujuristi ettepanek ega selleni jõudmiseks läbitud põhjenduskäik ei ole Euroopa Kohtule siduvad. Seetõttu ei saa asjaolu, et huvitatud isik ei nõustu kohtujuristi ettepanekuga, olenemata sellest, milliseid küsimusi ettepanekus analüüsiti, iseenesest olla põhjus, mis annaks alust suulise menetluse uuendamiseks (6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus W. Ż. (kõrgeima kohtu erakorralise kontrolli ja avalike asjade kolleegium – ametisse nimetamine), C-487/19, EU:C:2021:798, punktid 62 ja 63 ning seal viidatud kohtupraktika).

27 Peale selle võib Euroopa Kohus vastavalt kodukorra artiklile 83 igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet, või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle huvitatud isikud ei ole vaielnud.

28 Käesoleval juhul leiab Euroopa Kohus siiski, et tal on olemas kogu vajalik teave otsuse tegemiseks. Lisaks ei nähtu Ford Italia taotlusest menetluse suulise osa uuendamiseks, et käesoleva kohtuasja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle huvitatud isikud ei ole vaielnud, ning see ei sisalda uusi asjaolusid, millel oleks otsustav tähtsus lahendile, mille Euroopa Kohus peab selles kohtuasjas tegema. Neil asjaoludel leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et puudub vajadus menetluse suulise osa uuendamiseks.

Eelotsuse küsimuse analüüs

29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt teada, kas direktiivi 85/374 artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et puudusega toote tarnijat tuleb pidada selle toote „tootjana esinevaks isikuks“, kui tarnija ei ole küll tootel füüsiliselt kasutanud oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust, kuid tootja poolt tootel kasutatud kaubamärk langeb ühelt poolt kokku tarnija nime või selle selgesti eristatava osaga ja teiselt poolt tootja nimega.

30 Kõigepealt tuleb rõhutada, et direktiiv 85/374 näeb sellega reguleeritud küsimustes ette liikmesriikide õigus- ja haldusnormide täieliku ühtlustamise ning järelikult on liikmesriikidele tootevastutuse reguleerimiseks jäetud kaalutlusruum täielikult määratletud kõnealuse direktiiviga ning on tuletatav selle sõnastusest, eesmärgist ja ülesehitusest (vt selle kohta 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus Skov ja Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, punktid 22 ja 23).

31 Tuleb tõdeda, et nende isikute ring, kelle vastu on tarbijal õigus esitada hagi direktiivis 85/374 ette nähtud vastutuse kohaldamise korra alusel, on määratletud artiklites 1 ja 3. Kuna kõnealune direktiiv näeb sellega reguleeritud küsimustes ette täieliku ühtlustamise, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse eelmisest punktist, tuleb selle artiklites 1 ja 3 nimetatud vastutavate isikute loetelu käsitada ammendavana (vt selle kohta 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus Skov ja Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, punktid 32 ja 33).

32 Mis puudutab nende sätete sõnastust, siis direktiivi 85/374 artiklis 1 on vastutus puudusega toodete eest pandud tootjale, samas kui selle direktiivi artikli 3 lõikes 1 on mõiste „tootja“ määratletud eeskätt kui valmistoote valmistaja, mis tahes tooraine tootja või koostisosa valmistaja.

33 Kui liidu seadusandja on direktiivi 85/374 artikli 1 alusel otsustanud põhimõtteliselt omistada vastutuse puudusega toote tekitatud kahju eest tootjale, siis selle direktiivi artiklis 3 on ta määranud kõnealuse toote valmistamis- ja turustamisprotsessis osalenud ettevõtjate seast kindlaks need, kes võibolla peavad samuti võtma enda kanda selle direktiiviga kehtestatud vastutuse (vt selle kohta 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus Skov ja Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, punktid 29 ja 30).

34 Siinkohal olgu märgitud, et direktiivi 85/374 artikli 3 lõikes 1 on sisuliselt ette nähtud alternatiiv, mille puhul puudutab ainult selle esimene osa isikut, kes on vähemalt osaliselt seotud asjaomase toote valmistamise protsessiga. Alternatiivi teine osa viitab seevastu isikule, kes tootel oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust kasutades esineb selle tootjana (vt selle kohta 7. juuli 2022. aasta kohtuotsus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, C-264/21, EU:C:2022:536, punkt 26).

35 Selle artikli 3 lõike 1 selgest ja üheselt mõistetavast sõnastusest ilmneb, et tootjana esineva isiku osalemine toote valmistamise protsessis ei ole vajalik selleks, et teda saaks pidada „tootjaks“ kõnealuse sätte tähenduses (vt selle kohta 7. juuli 2022. aasta kohtuotsus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, C-264/21, EU:C:2022:536, punkt 27).

36 Seega võib sellist isikut nagu käesoleval juhul põhikohtuasja kassatsioonkaebuse esitaja, kes ei valmista sõidukeid, vaid piirdub nende ostmisega sõidukite valmistajalt, et neid turustada teises liikmesriigis, pidada „tootjaks“ direktiivi 85/374 artikli 1 tähenduses, kui ta on vastavalt selle direktiivi artikli 3 lõikele 1 esinenud tootjana, kasutades vaidlusalusel sõidukil oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust.

37 Tootel oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust kasutades jätab tootjana esinev isik nimelt mulje, et ta on tootmisprotsessis osalenud või võtab selle eest vastutuse. Järelikult on nende tähiste kasutamine selle isiku jaoks samaväärne oma maine kasutamisega selleks, et muuta toode tarbijatele atraktiivsemaks, mis õigustab seda, et vastukaaluks võib toote kasutamisega kaasneda tema vastutus (7. juuli 2022. aasta kohtuotsus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, C-264/21, EU:C:2022:536, punkt 34).

38 Samas on põhikohtuasjas tekkinud küsimus puudusega toodet Itaalias ametlikult turustava isiku – käesoleval juhul Ford Italia – vastutuse kohta olukorras, kus ta ei ole ise füüsiliselt kasutanud sellel tootel oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust, sest tootel olev kaubamärk, s.o „Ford“, on kantud sellele toote valmistamisel ja vastab toote valmistaja nimele. Seega tuleb kontrollida, kas asjaolust, et see kaubamärk vastab ühtlasi selle turustaja nime selgesti eristatavale osale, piisab, et turustajat saaks pidada „tootjana esinevaks isikuks“ direktiivi 85/374 artikli 3 lõike 1 tähenduses.

39 On tõsi, et viidates isikule, kes „esineb […] tootjana“ „kasutades“ tootel oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust, võib nimetatud sätte sõnastusest tõepoolest jääda mulje, et selline kvalifikatsioon sõltub kõnealuse isiku aktiivsest tegevusest, st tema enda poolt niisuguse tähise lisamisest asjaomasele tootele.

40 Siiski tuleb ühelt poolt tõdeda – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 37 –, et see viide puudutab peamiselt niisuguse isiku käitumist, kes kasutab oma nime, kaubamärgi või muu selgesti eristatava tähise lisamist tootele selleks, et jätta mulje, et ta osales tootmisprotsessis või vastutab selle eest.

41 Niisugusest vaatenurgast ei ole aga juhul, kui see isik kõnealuse toote tarnib, tähtsust sellel, kas ta on tootele sellise tähise füüsiliselt lisanud ise või kas tema nimi sisaldab valmistaja poolt tootel kasutatud tähist, mis vastab viimase nimele. Nimelt kasutab tarnija neil mõlemal juhul kokkulangevust kõnealuse tähise ja oma ärinime vahel selleks, et luua tarbijale endast mulje kui toote kvaliteedi eest vastutavast isikust ja tekitada tarbijas usaldust, mis oleks võrreldav sellega, kui toodet müüks tootja otse. Mõlemal juhul tuleb teda seega pidada isikuks, kes „esineb […] tootjana“ direktiivi 85/374 artikli 3 lõike 1 tähenduses.

42 Teiselt poolt tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei tule liidu õigusnormi tõlgendamisel arvesse võtta mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa õigusnorm on (24. novembri 2022. aasta kohtuotsus Cafpi ja Aviva assurances, C-691/21, EU:C:2022:926, punkt 37 ning seal viidatud kohtupraktika).

43 Direktiivi 85/374 artiklist 5 ilmneb direktiivi neljandat ja viiendat põhjendust arvesse võttes, et liidu seadusandja võttis tarbija kaitsmiseks vastu mõiste „tootja“ laia tõlgenduse (vt selle kohta 7. juuli 2022. aasta kohtuotsus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, C-264/21, EU:C:2022:536, punkt 31).

44 Nimelt nagu ilmneb direktiivi 85/374 neljandast põhjendusest, on liidu seadusandja võtnud arvesse asjaolu, et vastutus peab tarbijate kaitsmiseks laienema samamoodi nagu „tegelikule“ tootjale ka mis tahes „isikule“, kes esineb tootjana, kinnitades tootele oma nime, kaubamärgi või muu selgesti eristatava tunnuse. Lisaks tuleneb selle direktiivi artiklist 5 – lähtudes viiendast põhjendusest –, et tootjana esineva isiku vastutus ei erine „tegeliku“ tootja vastutusest ja tarbija võib vabalt otsustada nõuda kahju täielikku hüvitamist erisusteta kummaltki, sest nad vastutavad solidaarselt (vt selle kohta 7. juuli 2022. aasta kohtuotsus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, C-264/21, EU:C:2022:536, punkt 32).

45 Seega on selge, et direktiivi 85/374 artikli 3 lõike 1 eesmärk on lihtsustada puudusega toote tegeliku tootja kindlaksmääramist. Sellega seoses nähtub komisjoni poolt 9. septembril 1976 direktiivi 85/374 kohta esitatud ettepaneku artikli 2 – millest sai sisuliste muudatusteta

kõnealuse direktiivi artikkel 3 –seletusest, et liidu seadusandja leidis, et tarbijakaitse ei ole piisav, kui turustaja saab „suunata“ tarbija tootja poole, keda tarbija ei pruugi teada (vt selle kohta 7. juuli 2022. aasta kohtuotsus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, C-264/21, EU:C:2022:536, punkt 33).

46 Järelikult tuleb direktiivi 85/374 artikli 3 lõiget 1 selle sätte kontekstist ja kõne all oleva õigusakti – mille osa see säte on – eesmärgist lähtudes tõlgendada nii, et mõiste „tootjana esinev isik“ sama sätte tähenduses ei saa hõlmata üksnes isikut, kes on füüsiliselt kasutanud tootel oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust. Vastupidine järeldus piiraks mõiste „tootja“ ulatust ja kahjustaks seega tarbijakaitset. Eeskätt tuleb asuda seisukohale, et toote tarnija „esineb […] tootjana“ siis, kui tema nimi või selle selgesti eristatav osa langeb ühelt poolt kokku valmistaja nimega ja teiselt poolt tootel valmistaja kasutatud nime, kaubamärgi või muu selgesti eristatava tunnusega.

47 Kuna aga vastavalt direktiivi 85/374 artiklile 5 on tootjana esineva isiku ja puudusega toote valmistaja vastutus solidaarne, ei piira tarbijapoolne selle isiku vastutusele võtmine regressiõigust käsitlevate riigisiseste õigusaktide kohaldamist ning muu hulgas nende sätete kohaldamist, mis võimaldavad nimetatud isikul omakorda võtta puudusega toote eest vastutusele valmistaja.

48 Eeltoodud põhjendusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 85/374 artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et puudusega toote tarnijat tuleb pidada selle toote „tootjana esinevaks isikuks“ kõnealuse sätte tähenduses, kui tarnija ei ole küll tootel füüsiliselt kasutanud oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust, kuid tootja poolt tootel kasutatud kaubamärk langeb ühelt poolt kokku tarnija nime või selle selgesti eristatava osaga ja teiselt poolt tootja nimega.

Kohtukulud

49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiivi 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta artikli 3 lõiget 1

tuleb tõlgendada nii, et

puudusega toote tarnijat tuleb pidada selle toote „tootjana esinevaks isikuks“ kõnealuse sätte tähenduses, kui tarnija ei ole küll tootel füüsiliselt kasutanud oma nime, kaubamärki või muud selgesti eristatavat tunnust, kuid tootja poolt tootel kasutatud kaubamärk langeb ühelt poolt kokku tarnija nime või selle selgesti eristatava osaga ja teiselt poolt tootja nimega.

Allkirjad